

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 12/4 2023 s. 1703-1709, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

HAYAL GÜCÜNÜN İKİ FARKLI YÜZÜ: BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK VE FANTASTİK*

Cemal Melik DIVARCI**

Abdullah ŞENGÜL***

Geliş Tarihi: 19 Haziran 2023

Kabul Tarihi: 23 Ağustos 2023

Öz

18. yüzyılda Fransa’da ortaya çıkan fantastik edebiyat, fantezilerin ve hayal gücünün ürünüdür. 20. yüzyılda Güney Amerika edebiyatında popüler hâle gelen büyülü gerçekçilik ise fantastik unsurları gerçek bir zemine yerleştiren akımdır.

Modern çağlarda gerçeklerden uzaklaşıp hayallere kaçma isteği pek çok edebî esere yansımıştır. *Game of Thrones*, *Lord of The Rings*, *Harry Potter* gibi popüler eserlerle son asırda etkisini daha da hissettiren fantastik edebiyat bilinmeyene yolculuk yaparken; *One Hundred Years of Solitude*, *Life of Pi*, *Perfume: The Story of a Murderer* gibi eserlerle adını duyuran büyülü gerçekçilik bilinen dünyayı bilinmezlikle buluşturur. Fantastik edebiyatta: John R. R. Tolkien, Joanne K. Rowling, Ursula K. Le Guin gibi isimler öne çıkarken büyülü gerçekçilikte Julio Cortázar, Haruki Murakami, Gabriel García Márquez bilindik yazarlardır.

Bu çalışmada birbiri ile karıştırılan fantastik ve büyülü gerçekçilik, benzer ve farklı yönleriyle anlatılacaktır. İki türün özellikleri verilerek okurun bir edebî eserin fantastik mi yoksa büyülü gerçekçi mi olduğuna karar vermesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Edebiyat, roman, fantastik, büyülü gerçekçilik.

TWO DIFFERENT SIDES OF IMAGINATION: MAGICAL REALISM AND FANTASY

Abstract

Originating in 18th century France, fantastic literature is the product of fantasy and imagination. In the 20th century, magical realism, popularized in South American literature, is a movement that places fantastic elements on the ground of reality.

In modern times, the desire to escape from reality and escape to dreams has produced many literary works. While fantastic literature, which has made its influence felt even more in the last century with popular works such as *Game of Thrones*, *Lord of The Rings*, *Harry Potter*, journeys into the unknown; magical realism, which has made its name with works such as *One*

* Bu makale “Türk Edebiyatında Fantastik Hikâye (1980-1990)” isimli doktora tezinden üretilmiştir.

** Doktora Öğrencisi; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, cemalmelik@hotmail.com.

*** Prof. Dr.; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, asengul@nevsehir.edu.tr.

Hundred Years Of Solitude, Life of Pi, Perfume: The Story of a Murderer, brings the known world together with the unknown. In fantastic literature: John R. R. Tolkien, Joanne K. Rowling, Ursula K. Le Guin, while in magical realism Julio Cortázar, Haruki Murakami, Gabriel García Márquez are well-known authors.

In this study, fantasy and magical realism, which are often confused with each other, will be explained in terms of their similarities and differences. By giving the characteristics of the two genres, it is aimed to contribute to the reader to decide whether a book is fantastic or magical realism while reading a literary work.

Keywords: Literature, novel, fantasy, magical realism.

Giriş

Türk edebiyatında büyü ve gerçekçilik ve fantastik üzerine yapılan çalışmaların yetersizliği dikkat çekmektedir. Dünya edebiyatında çokça okunan bu denli popüler türlere dair kuramsal incelemelerin Türk edebiyatında daha yoğun olması gerekmektedir. Özellikle bu iki türü karşılaştıran çalışma sayısı yok denecek kadar azdır. Literatürdeki eksiklik okurların bu iki türü birbiri ile karıştırmalarına neden olmaktadır. Büyü ve gerçekçilik ve fantastiğe dair özelliklerin ve farklılıkların ortaya konması ile bu karmaşanın önüne geçilmek istenmektedir.

İnsanoğlu bilinmeyen dünyalara, hayal ürünü nesnelere ve yaratıklara ilgi duyabilmektedir. Bu ilgiyi ileri seviyeye taşıyan yazarlar çocukken dinledikleri ninnilerle, anlatılan masallarla ve okudukları hikâyelerle kendi hayal dünyalarını zenginleştirebilir. Kimi yazarlar hayal gücünün sınırlarını zorlayıp yaşadığımız dünyadan bambaşka bir dünya yaratıp fantastik kitaplar yazar. Kimi yazarlar ise bildik mekânları, içinde bulunduğumuz dünyayı büyüyle buluşturur, yani büyüyle gerçekçilikle birleştirir.

Son yıllarda fantastik edebiyatta Tolkien, Rowling, Ursula Guin gibi isimlerin eserleri öne çıkarken büyü ve gerçekçilikte Cortázar, Murakami, Márquez gibi yazarların kitapları öne çıkmaktadır. Özellikle *Game of Thrones, Lord of The Rings, Harry Potter* serileri çok okunmuş ve ardından sinemaya uyarlanmıştır. Yine büyü ve gerçekçi yazarların kaleme aldığı *One Hundred Years Of Solitude, Life of Pi, Perfume: The Story of a Murderer* adlı eserler dünyada ses getirmiştir.

Fantastik olarak bildiğimiz bir eser büyü ve gerçekçi, büyü ve gerçekçi olduğunu düşündüğümüz bir eser ise fantastik olabilir. Bu çalışmada büyü ve gerçekçi ve fantastik eserlerin özelliklerinden bahsedilerek benzerlik ve farklılıkları üzerinde durulacaktır. Farklılıkların ortaya konması ile okurun iki tür arasında bir ayrım yapmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1. Bir Edebî Tür Olarak Fantastik

Jean-Luc Steinmetz, *Fantastik Edebiyat* adlı eserinde kelimenin etimolojisini yapar. Bu sözcük Latince kökenlidir. “Phantasein” kelimesi görünmek, görünür olmak, kendini göstermek gibi anlamlar taşır. Hayal anlamına gelen “phantasma” zamanla, sıfat anlamına gelen “fantastique” kelimesine evrilir (a.g.e., 2006, s. 7-8). Kelimenin bir edebî türe isim olması 19. yüzyılı bulur. 1863’te Fransız yazar Émile Littré, sözlüğünde (*Dictionnaire Historique de la Langue Française*) “fantastik öykü” tanımını ilk kez yapmıştır (a.g.e.,1993, s. 3725).

18. yüzyılda doğan ve kökeni mitolojiye kadar uzanan fantastik edebiyat doğüstü olayları, gerçek dışı mekânları, hayaletleri, büyülerini, ruhları ve yaratıkları içine alan bir edebî

türdür. Johann W. Goethe, Umberto Eco, Guy de Maupassant, Edgar Allan Poe gibi yazarlar akıl ile gizem olgusunu karşı karşıya getirerek bu türe katkı sağlamıştır (Ertem, 2006, s. 11-12). Fantastik, insanın bilinmeyene olan merakıyla ortaya çıkmıştır. 18. yüzyılda Fransız yazar Cazotte'un *Âşık Şeytan* adlı eseri fantastik edebiyatın ilk örneği kabul edilmektedir. Tuhaf olayları alışılmışın dışında farklı bir biçimde yansıtan fantastik, heyecanı ve gerilimi yüksek bir türdür. Okura farklı bir atmosfer yaşatarak farklı bir etki uyandırır (Todorov, 2013, s. 94). Bu etkileyici atmosferin sebebi günlük hayatın dışında yeni ve farklı bir dünyanın okura yansıtılmasıdır. Elfler, goblinler, devler, ejderhalar, büyücüler kısacası insan dışı varlıkların eserlerde yansıtılması da bu farklı etkinin sebepleri arasındadır. Eserlerde yaşanan olağanüstülükler okurda merak ve korku hissi uyandırabilmektedir.

Fantastik türü sistemli bir biçimde inceleyen Todorov' a göre kararsızlık fantastiğin ilk şartıdır (Todorov, 2013, s. 31). "Neredeyse inandım." cümlesi fantastiğin temelini ifade eder. Fantastik metinde bir kahramanın yaşadığı kararsızlık, onunla özdeşim kuran okurun hikâyedeki kişilerin dünyasına katılımını gerektirir (Ertem, 2006, s. 19). Yani okuyucu anlatılan olaylar karşısında bir anlam belirsizliği yaşamalıdır.

Fantastik: "Kararsızlık süresi kadardır. Algıladıkları şeyin, paylaşılan düşüncenin tanımladığı biçimiyle gerçeklik olup olmadığına karar vermek zorunda kalan okuyucunun ve öykü kişinin ortak kararsızlığı. Öykünün sonunda öykü kişisi değil de okuyucu yine bir seçim yapar, çözümlerden birini benimser ve fantastiğin dışına çıkar. Gerçekliğin yasaları olduğu gibi duruyor ve anlatılan olayları açıklamaya yarıyorsa yapıt başka bir türe girer, tekinsiz türe. Aksine okuyucu, olayı açıklamak için yeni doğa yasalarını kabul etmek durumundaysa olağanüstü türe girmiş oluruz" (Todorov, 2013, s. 47). Todorov fantastiği tekinsiz, saf tekinsiz, olağanüstü fantastik, saf olağanüstü gibi alt başlıklara ayırır. Tekinsiz fantastikte olaylar bilinmezlik taşır. Olağanüstü fantastikte ise doğaüstü olaylar ve kişiler yer almaktadır. Saf tekinsiz ve saf olağanüstü kavramları ise türün daha fazla tekinsiz ya da daha fazla olağanüstü olduğunu ifade etmek için kullanılır.

Fantastikte okur eserin hayal ürünü olduğu düşüncesine sahiptir. Todorov'a göre hayvanların konuştuğu bir fablâ okuyan okuyucu bununla ilgili şüphe duymaz (Todorov, 2013, s. 47). Bu metnin alegorik olduğunu bilir, bu bilinçle eseri okumaya devam eder. Fakat fantastikte okur her zaman kararsızlık içerisinde.

Fantastik edebiyatın kaynakları: mitler, destanlar, söylenceler ve halk hikâyeleridir (Yonar, 2011, s. 10). Fantastik bir kitabı okuduğumuzda, gerçek dünyadan uzaklaşmaya başlarız. Artık çok farklı bir evren bizi karşılamaktadır. Bu dünyada elfler, cüceler, yaratıklar ve pek çok gizemli tür vardır. Tüm bu varlıklar yazarların uçsuz bucaksız hayal gücünün ürünüdür (Uslu, 2008, s. 6). Bu dünya gerçek üstü bir dünyadır. Bu olağanüstülüklerin yanında aşk, siyaset, savaş, açlık, yıkım, yalan kısacası gerçek hayattan izler vardır. Tüm bu insani duygularla fantastik unsurlar birleşmektedir. Örneğin *Game of Thrones*'ta göklerde ejderhaların uçtuğu fantastik bir dünyada yedi farklı bölge ve tek bir amaç vardır. Bu amaç tüm bölgelerin tek kralı olmaktır. Aşk, cinayet, hırs, entrika kısacası insani duygular fantastik bir evrende yaşanmaktadır.

Fantastik edebiyatın komşu olduğu türleri (büyülü gerçekçilik, gotik, bilimkurgu gibi) Todorov tekinsiz, saf tekinsiz, olağanüstü fantastik, saf olağanüstü diye ayırt etmişti. Bu değerlendirmeyi göz önüne aldığımızda garip sayılan ve olağandışı olayların da fantastik

edebiyattan ayrı değil bunun içinde bir öge olarak kullanıldığını görmekteyiz. “Dünyada ve ülkemizde gerçekçi edebiyat, baskı ortamlarının verdiği bunalımla hayaller âlemine sığınıp kurtuluşu nesnel gerçekten kaçmakta bulmuştur. Açık açık söylenemeyecek olanlar belirli alegorilerle, hayal âlemlerine, rüyalara, sembollere, cinlere, perilere, vampirlere, uyuşturucunun verdiği etkilere yüklenmiştir” (Ayar, 2010, s. 19).

Tüm zamanların en çok okunan romanlarından, olağanüstü fantastik örneği *Lord of The Rings*'te elfler, cüceler, orklar ve insanlar yaşamaktadır. Tüm bu ırklara hükmetmek için Lord Sauron tarafından yaratılan yüzüğe sahip olmak en büyük amaçtır. Büyünün ve olağanüstülüklerin hüküm sürdüğü bu dünya tamamen fantastik unsurlarla biçimlendirilmiştir.

Fantastik kültürel bir olgudur. İçerisinde bulunduğu toplumdan izler taşımaktadır. Peri masallarındaki yaratıklar, cinler, periler, mucizeler fantastiğe kaynaklık etmektedir. İnsanın doğaüstü güçlerle doğaya egemenlik kurma düşüncesiyle ortaya çıkmıştır. Doğaüstü olaylar masal geleneğinin olmazsa olmazıdır (Todorov, 2013, s. 39).

Fantastik türde hayalet, vampir, canavar gibi olağandışı varlıklarla büyü-uçma-yer değiştirme gibi eylemler birlikte işlenmektedir. Dünya edebiyatının yaygın roman serilerinden *Harry Potter*'da genç bir büyücünün kötülükle mücadelesine şahit oluruz. Büyücüler ve cadılar tarafından kurulan Hogwarts Okulu'nda eğitim alan Harry seri boyunca Lord Voldemort'la mücadele etmektedir. Eserde büyü, uçma, yer ve kılık değiştirme gibi fantastik edebiyatta görülen eylemlere sıklıkla şahit olunmaktadır.

2. Bilinenden Bilinmeyene: Büyülü Gerçekçilik

Latin Amerika Edebiyatı'nda 1960'lı yıllarda “boom” adı verilen bir hareket ortaya çıkmıştır. Roman türünü içine alan bu tür kısa sürede okur kitlesinin artmasıyla dünyaya yayılmıştır. Büyülü gerçekçilik hoşgörü içeren bir türdür. Çünkü dünya edebiyatında kısa süre içerisinde kendine yer edinmiştir. Büyülü gerçekçilik “Fantastik bir eylemi gerçekçi bir tarzda betimlemek” (García, 2010, s. 31) biçiminde ifade edilebilir. Akımın önde gelen yazarlarını şu şekilde sıralayabiliriz: Julio Cortázar, Mikhail Bulgakov, Haruki Murakami, Gabriel García Márquez...

Türkçede “büyülü gerçekçilik”, “büyüleyici gerçekçilik”, “harika gerçekçilik” olarak ifade edilen kelimeler bu türden bahsedilirken en çok kullanılan terimler arasında yer almaktadır. Büyülü gerçekçilik için oldukça basit bir tanım yapılabilir: “Olağan ve sıradan olanın, anlatı içinde yadırgatıcı özellikler sergilemeden olağanüstü ve sıra dışı ile harmanlanarak sunulmasıdır” (García, 2004, s. 31). Büyülü gerçekçilik, başka bir akım içinde birlikte kullanılamayacak farklı dünyaları bir arada bulundurur ve bunların kaynaşmasını sağlar. Gerçek ve gerçek dışı türlerin bir arada bulunduğu büyümlü gerçekçilik melez bir yapıdadır.

Söz gelimi *Yüzyıllık Yalnızlık*'ta Macondo köylülerinin yaşantısına şahit oluruz. Sömürgeciliğin, akraba evliliğinin, sosyal ilişkilerin ve pek çok şeyin eleştirildiği eserde çeşitli lanetler vardır. Aurelina yasak aşk yaşadığı kişinin teyzesi olduğunu öğrenir ama artık çok geçtir, lanetlenmiştir. Domuz kuyruklu çocukları olur, et yiyen karıncalar evi basar. Tasvir edilen gerçek bir dünyada, gerçek insanların başına fantastik olaylar gelir.

Edebiyatın, hayallerle gerçekleri birleştirerek yeni bir dünya yaratma gücüne sahip olduğunu düşünen İtalyan yazar ve eleştirmen Massimo Bontempelli, büyümlü gerçekçiliği edebiyatta uygulayan ilk kişi olarak kabul edilmektedir (Walter, 1993, s. 13).

Büyülü gerçekçi kitaplar masal dünyasını gerçek bir hayatta yaşatmaya çalışır (Bowers, 2004, s. 22). Mucizeler ilginç bir atmosferde gerçekleşir. Nesnelere, kişiler birden ortadan kaybolabilir. Bir anda hayaletler ortaya çıkabilir. Büyülü gerçekçilikte sıra dışı olaylar gerçekleşir.

Pi'nin Yaşamı'nda Pi ve ailesi hayvanlarını yükleyip Hindistan'dan Kanada'ya daha iyi şartlarda yaşamak için gemiyle yola çıkar. Bir fırtına sonucunda Pi, bir salda Bengal Kaplanı ile baş başa kalır. Sıra dışı olaylarla ve mucizelerle dolu eser aynı zamanda psikolojik bir savaşı yansıtır.

Büyülü gerçekçi yapıtlarda bir karakter ya da bir anlatıcı olağanüstü unsurları doğal bir şey gibi anlatır, hatta anlatılanların doğal durması için ayrıntıya girer (Arargüç, 2016, s. 98). Büyülü gerçekçi eserlerin akılla algılanması güçtür. Okurda iki farklı duygu meydana gelir. Kimi okur yaşanan büyülü olayları doğal karşılayıp gerçek gibi görürken kimi okurda ise bunların gerçek olmadığı düşüncesi hâkimdir.

3. Hayal Gücünün İki Farklı Yüzü: Büyülü Gerçekçilik ve Fantastik

Gelenekten kopuş her iki edebiyatın da ortak özelliğidir. Büyülü gerçekçilikte yaratıklar Latin Amerika Kültürü'nden izler taşıırken fantastik edebiyattaki gerçek dışı varlıklar ise âdeta laboratuvar ortamında yapay bir şekilde yaratılmıştır.

Korku iki türde de kendisini hissettirir. Fantastik edebiyatta korku bilinmezlik kaynaklıyken büyülü gerçekçilikte korku doğal bir sürecin parçası olarak ele alınmaktadır. Fantastik edebiyatta zaman şimdiki zamandır. Geçmiş, zaman zaman başvurulmuş bir başvuru noktası gibidir. Büyülü gerçekçilikte ise zaman olayın geçtiği zamandır. Yani zamanda bir belirsizlik vardır (Garcia, 2010, s. 59-60). Bu iki edebiyatta belirli açılardan bir ayırım olsa da zaman içerisinde yazarlar her iki akımın özelliklerini yansıtan eserler yazmıştır.

Bilinmeyene karşı hissedilen huzursuzluk iki türde de kendini hissettirir. Polisiye unsurlar, meydan okuma ve korku fantastik edebiyatta bir arada verilir. Metin polisiye bir süreçten bahseder gibi ilerler. Büyülü gerçekçilikte ise bilinmeyen işlenmesi doğal bir süreçtir (Garcia, 2010, s. 59). Bu açıdan bakıldığında bilinmeyene karşı merak unsurunun fantastikte daha canlı tutulduğu ifade edilebilir.

Büyülü gerçekçilik, fantastik ve gerçekçiliğin alaşımı gibidir (Walter, 1993, s. 14). Latin Amerika Edebiyatında ortaya çıkmış büyülü gerçekçilikte fantastik aksine gerçek olmayanlar gerçek gibi algılanıp doğal hâle gelir. Bu durumda Latin Amerika halkının hayal gücü ve kültürel zenginliği etkilidir.

Benzerliklerin dışında iki tür arasında büyük farklılıklar vardır. Büyülü gerçekçilikte yaşananlar olduğu gibi kabul edilirken, fantastik edebiyatta olayların araştırılması gerekmektedir. Ayrıca fantastik edebiyat bizde huzursuzluk duygusu yaratan tuhaf olayları açıklamaya çalışırken büyülü gerçekçilik öznel, büyülü ya da bilinçaltında yatan başka bir biçimini sunmaya çalışmaktadır.

İki türün karşılaştırılması adına örnek vermek etkili olacaktır. “Eğer bir hayalet kahvaltıda masanıza oturur ve siz de korkar, dehşete düşerseniz bu [türce] korku ya da fantastik olur. Ancak siz, ‘Ah bir hayalet; lütfen şu reçeli bana uzatır mısınız?’ dedikten sonra hayalet: ‘Benim büyükannem çok güzel soğan reçeli yapardı.’ der ve siz buna karşılık ‘Saçmalama, soğanın reçeli yapılmaz!’ dersanız, işte o zaman anlatı büyülü gerçekçi olur” (Erdem, 2011, s. 175-176).

Bu örnek temel alınırsa büyülü gerçekçilik için oldukça basit bir tanımlama yapılabilir: Büyülü gerçekçilik sıradan olanın, anlatı içinde yadırganabilecek özellikler sergilemeden olağanüstü ve sıra dışı ile harmanlanarak sunulmasıdır.

Büyülü gerçekçi edebiyat fantastik edebiyatın aksine bozucu ve yıkıcı bir etkiye sahiptir (Bowers, 2004, s. 63). Çünkü bu türde büyü ve gerçek birbirinin yerini alır, zaman zaman yer değiştirir. Büyü ve gerçek arasındaki sınır belirsizleşir iç içe geçer. İki zıt kavram tek bünyede birleşir.

Büyülü gerçekçi edebiyatı fantastik edebiyattan ayıran en önemli özelliklerden biri de onun gerçek dünyada geçmesidir. Bu özelliğiyle kaçış edebiyatı olarak adlandırılması mümkün değildir (Arargüç, 2016, s. 98). Fakat fantastik edebiyat için kaçış edebiyatı diyebiliriz. Gündelik hayatın zorluklarından ve sıkıcılığından bunalan okur fantastik bir eserin dünyasına kaçmak isteyebilir. Fantastik edebiyat için zaman zaman ifade edilen bu kavramın eleştirel bir amaçla kullanıldığı söylenebilir. Çünkü kaçmak gerçeklerle yüzleşmekten korkmak gibi görülmektedir.

4. Sonuç

Büyülü gerçekçilik Latin Amerika'da, fantastik Fransa'da ortaya çıkmış bir edebî türdür. Fantastik edebiyatta zaman, mekân, kişiler tamamı ile hayal ürünü ve gerçek dışıyken büyülü gerçekçilikte doğaüstü olaylar bilinen ve gerçek mekânlarda geçmektedir.

Karakterlerin olağanüstülükleri ve seçilen mekânlar bakımından fantastik ve büyülü gerçekçilik arasında büyük farklar vardır. *Pi'nin Yaşamı*'nda Kanada, Hindistan gibi ülkelerden söz edilirken eserin çoğu denizde geçer. Fakat *Yüzüklerin Efendisi*, Orta Dünya denen hayali bir mekânda geçmektedir. *Parfüm: Bir Katilin Hikâyesi*'nde başkarakter Jean-Baptiste, insanların gözünde yetim ve sıradan bir gençtir. *Yüzüklerin Efendisi*'nde ise Gandalf gibi bir büyücü vardır.

Büyülü gerçekçiliğin belirli sınırları varken fantastik türün ucu bucağı yoktur. Fantastik yazar hayal gücünün sınırlarını zorlar. Neticede büyü ve gerçekçilik gibi zıt kavramları birlikte taşıyan büyülü gerçekçilik bir tür gerçeklik ifade ettiği için okuru fantastikteki kadar şaşırtmaz. Ama fantastik edebiyatta yazar okuru şaşırtır. Ek olarak bilinmeyene karşı korku fantastik türde kendini hissettirirken büyülü gerçekçilikte korku unsuru geri plandadır.

Beslendikleri kaynaklar bakımından iki tür arasında farklılıklar vardır. Fantastik edebiyat mitlerden, destanlardan, söylencelerden ve halk hikâyelerinden izler taşımaktadır. Büyülü gerçekçilik ise Latin Amerika kültüründen beslenir. Latin Amerika coğrafyasının gelenekleri, hava durumu, giysileri, yemekleri, kullanılan eşyaları eserlerde işlenir.

Aralarındaki benzerlikleri bir kenara bırakırsak iki tür arasında büyük farklılıklar vardır. Bu sebeplerden ötürü iki türü ayrı değerlendirmek gerekir. Bu çalışmada her iki türün başka özelliklerinden yola çıkılarak aralarındaki fark gösterilmeye çalışılmıştır.

Kaynaklar

Arargüç, M. F. (2016). *Büyülü gerçekçilik ve Louis de Bernières'nin Latin Amerika üçlemesi*. Erzurum: Çizgi Kitabevi, 98.

Ayar, P. A. (2010). *Fantastik roman (1876-1960)*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Bowers, M. (2004). *Magic(al) realism*. Abingdon: Routledge.

- Erdem, S. (2011). Büyülü gerçekçilik ve halk anlatıları. *Milli Folklor*, (91), 175-188.
- Ertem, C. (2006). *Akşit Göktürk'ü anma toplantısı- yazında ve çeviride fantastik*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- García, A. T. (2010). *20. yüzyıl Latin Amerika öyküsü*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Littrê, Ê. (1873). *Dictionnaire historique de la langue Française*. Paris: Hachette.
- Steinmetz, J. (2006). *Fantastik edebiyat*. (Çev. Hasan Fehmi Nemli). Ankara: Dost Kitabevi.
- Todorov, T. (2013). *Fantastik*. (Çev. Nedret Öztokat). İstanbul: Metis Yayınları.
- Uslu, S. (2008). *Bulut denizi üzerinde bir gezgin*. Ankara: Gündüz Kitabevi Yayınları.
- Walter, R. (1993). *Magical realism in contemporary Chicano fiction*. Frankfurt: Vervuert Verlag.
- Yonar, G. (2011). *Türk edebiyatında fantastiğin kökenleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Extended Abstract

Magical realism, which emerged in Latin America and fantasy which emerged in French literature are popular genres in world literature. More work needs to be done on these two genres both in our country and in the world. This article aims to support other articles and expand the subject.

Fantastic literature has made its impact felt in the last century with popular works such as Game of Thrones, Lord of The Rings and Harry Potter. Works such as One Hundred Years Of Solitude, Life of Pi, Perfume: The Story of a Murderer are the leading magical realist literature. In fantasy literature: John R. R. Tolkien, Joanne K. Rowling, Ursula K. Le Guin while in magical realism Julio Cortázar, Haruki Murakami, Gabriel García Márquez are well-known authors. Although all these authors and their works are admired by millions of people there have not been many studies on this field.

The fantasy story has a special place with its atmosphere and the emotions it evokes in the reader. Haunted castles, gloomy tombs, secret rooms, in short the fantasy story takes place in disturbing, sinister places. Strange events and beings appear (ghosts, hallucinations, spells, pacts with the devil, monsters, madness) causing fear in the main character and the reader. The boundary between the real and the unreal is blurred leading the protagonists to doubt what is happening. Fantastic literature: a mixture of the real and the imaginary with the disturbingly strange and mysterious.

Human beings may be interested in unknown worlds, imaginary objects and creatures. Writers who take this interest to the next level can enrich their own imagination with the lullabies they listened to as children the tales they were told and the stories they read. Some authors push the limits of their imagination and create a world completely different from the world we live in and write fantastic books. Other authors combine familiar places and the world we live in with magic in other words they combine magic with realism.

Both fantasy and magical realism are genres where it is difficult to define boundaries. Although both genres draw on genres such as fairy tales, folk tales and mythology they have different characteristics because they are written by very different authors. Each author has a unique fantastic and magical realist style. Both genres are also rich in imagination. Every work written increases the variety of works in this field.

Fantastic and magical realism are two genres that are often confused with each other. If the similarities and differences of these two genres are presented the reader can make the distinction between them in a simpler way. A work that we know as fantastic can be magical realist and a work that we think is magical realist can be fantastic. In this study the characteristics of magical realist and fantastic works will be mentioned and their similarities and differences will be emphasized. By revealing the differences it is aimed to contribute to the reader to make a distinction between the two genres.